

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
John Dagobert
Landskapsarkitekt

Enligt sändlista

Förordnande om strandskydd i Mölndals kommun

Innehåll

Beslut
Redogörelse för ärendet
Inkomna yttranden
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Kungörelse
Hur man överklagar
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Kartor med läsanvisning
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Redogörelse för samråd
Bilaga 4. Besvärshänvisning, blankett O4

Beslut

A. Beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen förordnar enligt 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808), att de sjöar som anges nedan omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter

Sisjön

Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter

Dammen	Nordsjön
Delsjön St	Nordtjärnen
Djursjön St	Rådasjön
Finnsjön	Rävekärrens Långevatten
Hassungaredssjön L	Sandsjö
Hassungaredsjön St	Stensjön (inkl Ståloppet)
Hårssjön (Hålsjön)	Östersjön
Långevattnet S	
Mellsjö	

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse m.m. inom 100-300 respektive 100-200 meter från strandlinjen. Dessa *anpassade strandskyddsgränser* gäller som beslutsgräns för det utvidgade strandskyddsområdet med redovisad utsträckning i kartbilagorna 1.1-1.12. Anpassningar har gjorts för Hårssjön (Hålsjön), Rådasjön, Sandsjö, Stora Delsjön, Södra Långevattnet och Stensjön. Se också i texten under rubriken *Länsstyrelsens bedömning* för respektive område.

B. Beslut generellt strandskydd

Länsstyrelsen förordnar att anpassade strandskyddsgränser enligt bifogade kartor ska gälla inom det generella strandskyddet. Beslutet medför både minskningar och utökningar av det skyddade området jämfört med tidigare enligt kartor i bilaga 1.1-1.12.

I de områden strandskyddet nu utökas genom detta beslut upphävs Länsstyrelsens tidigare beslut från den 30 april 1999 om strandskyddsområden i Mölndals kommun. Detta avser de områden inom 100 meter från strandlinjen där strandskyddet enligt tidigare beslut upphävts. Strandskydd återinträder intill den beslutsgräns som anges i detta beslut, upp till 100 meter från strandlinjen.

Länsstyrelsen upphäver vissa delar av det generella strandskyddsområdet, där strandskyddet har förlorat sin betydelse på grund av befintliga exploateringar, enligt kartor i bilaga 1.1-1.12 med stöd av 7 kap. 18 § p. 1 miljöbalken.

C. Beslutets giltighet m.m.

Länsstyrelsen upphäver härmed tidigare beslut från den 1 december 2014, dnr 511-4494-2013, rörande förordnande om utvidgat strandskydd i Mölndals kommun.

Beslutet gäller omedelbart i alla delar även om det överklagas.

Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda beslut, ett per kommun för bohuskommunerna. För Mölndals kommun fattades detta beslut den 30 april 1999. Beslutet innebar bl.a. att utbredningen av strandskyddet framgår av till besluten bifogade kartor. Enligt gränsdragningen på kartorna varierar strandskyddet med mellan 0-300 meter. För vissa områden innebar beslutet en inskränkning och för andra områden en utvidgning av strandskyddet.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bl.a. innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgat strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bl.a. utvidgat strandskydd inom Mölndals kommun. Beslutet överklagades till regeringen men överklagandet avskrevs. Länsstyrelsen uppmärksammade dock att beslutet inte kungjorts korrekt. Länsstyrelsens beslöt då att ta upp ärendet för förnyad behandling.

Förslag till beslut i ärendet sändes åter på remiss och kungjordes genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar samt i Mölndals-Posten och Göteborgs-Posten under vecka 11 år 2016. Av annonsen framgick att förslag till slutligt beslut fanns tillgängligt på Länsstyrelsens hemsida, på Länsstyrelsens kontor samt på kommunkontoret. Tid för att inkomma med eventuella yttranden eller synpunkter på förslaget till slutligt beslut angavs till den 29 april 2016.

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till beslut om strandskydd i Mölndals kommun då det var på remiss under våren 2016. En sammanställning av alla yttranden som inkom vid denna remiss och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Mölndals stad har inga ytterligare synpunkter på förslaget till beslut.

LRF och Mellersta Götalands Jordägareförening anför att förslagen saknar landsbygdsperspektiv. Den nya strandskyddslagen syftade till att stärka strandskyddet i områden med högt exploateringsstryck, och sänka skyddet i andra områden. LRF anser vidare att jordbruksverksamhet är viktigt för att hålla markerna öppna och att Länsstyrelsen inte får göra en alltför strikt tolkning av vad som klassas som näringsverksamhet i undantagen för areella näringar.

De anser vidare att samrådet är otillräckligt och att kungörelsedelgivning inte kan användas i det här fallet. Förslagen innebär vidare ett alltför stort ingrepp i äganderätten och strider mot proportionalitetsprincipen. Det är lagstridigt att ersättning inte utgår till markägarna.

De anser också att 100 meter strandskydd är tillräckligt. Utvidgningarna är alltför generella och underlaget är otillräckligt. I vissa fall ingår mark som inte är skyddsvärd, exempelvis hamnområden och befintliga bostadstomter, i strandskyddet.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13-14 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (7 kap. 18 p. 1 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet också besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som

omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning av att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

Allmänna överväganden

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg),
- tidigare beslut om att upphäva generellt strandskyddsområde, inom 100 meter från strandlinjen, bör ligga kvar (områden som Länsstyrelsen bedömer fortfarande saknar värde för att tillgodose strandskyddets syften),
- tidigare beslut om att upphäva generellt strandskyddsområde bör upphävas (områden där Länsstyrelsen idag gör en annan bedömning av områdets värde för att tillgodose strandskyddets syften, bl.a. med hänsyn till det alltjämt ökande bebyggelsetrycket). I dessa områden kan strandskyddsområdet enligt detta beslut utökas eller minskas.

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som t.ex. etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit

dessa dels i de områden där generellt strandskydd återinträder genom att gamla gränser upphävs och dels där strandskydd införs genom beslut om utvidgning men bara i de fall då det får marginell påverkan på säkerställandet av strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet kring de sjöar och vattendrag som haft utvidgat strandskydd enligt tidigare beslut. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kap. eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker samt värdefulla odlingslandskap. Vad det gäller de sjöar och vattendrag som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Stockholms Regionplane- och trafikkontor har gjort flera utredningar om hur man kan mäta kvaliteter i

friluft- och rekreationsområden (bl.a. Regionplane- och trafikkontoret rapport "Nacka-Värmdökilen, Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar" 5:2004). Enligt dessa utredningar är det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen att uppleva lugn och ro. Det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen är att uppleva lugn och ro. Områdena ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att avståndet till störande exploateringar är mellan 200 och 300 meter. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket att utnyttja kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid sjöar med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Länsstyrelsen ser därför sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

Kring vissa sjöar är stränderna bitvis så flacka att marken där under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför är tidvis begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Strandskyddets utformning

De tidigare strandskyddsgränserna i Mölndals kommun härstammade till stor del från 1975. I Länsstyrelsens beslut från den 30 april 1999 genomfördes vissa ändringar av den ursprungliga gränsen, där gränsen bland annat bättre anpassades till befintliga bebyggelsegrupper med mera. Även områden inom det generella strandskyddet som antingen redan bebyggts eller i vissa fall som planerades bebyggas undantogs.

Strandskyddsgränserna utgjordes i tidigare beslut av beslutsgränser på kartor som har ritats in i skala 1:10 000. Detta innebar att strandskyddsgränserna inte alltid var utformade så att de fullt ut svarade mot syftet med en anpassad gräns. De i kartan tidigare fastlagda beslutsgränserna innebar även att gränserna inte förändras om strandlinjen försköts.

Det föreliggande beslutet innebär istället att strandskyddsgränsen som grundregel anges på ett fast avstånd, 100, 200 eller 300 meter, från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Resultatet blir en mer konsekvent strandskyddsgräns, som slår vakt om viktiga passager och som stämmer överens med strandskyddets utformning i övriga delar av länet och landet. Kartorna som hör till detta beslut illustrerar strandskyddets utbredning i dagsläget, med utgångspunkt från den strandlinje som Länsstyrelsen bedömt gälla för normalt medelvattenstånd. De flesta av de anpassningar som gjorts i tidigare beslut, vad gäller bebyggelse, vägar med mera, finns dock kvar även om de har gjorts mer detaljerade. Även nya anpassningar har gjorts. I dessa specialfall fungerar gränsen även fortsättningsvis som fastlagd beslutsgräns. Var sådana anpassningar gjorts kan utläsas i bilagda kartor, bilaga 1.1-1.12.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, t.ex. fiskodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. De påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även ut över vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper, större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar eller järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd. Denna tolkning av var strandlinjen går skiljer sig bitvis från den tolkning som gjordes i det gamla beslutet från 1999, det kan t.ex. bero på nya dämmningsregimer, annan mänsklig påverkan eller av naturliga processer som förnaansamling, d.v.s. att förmultnande växtdelar långsamt höjer botten, i flacka vassbevuxna strandområden.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljökvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt detta beslut berör miljömålen:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar och vattendrag. Det kan även vara nödvändigt för att inte bryta mot en miljökvalitetsnorm eller för att motverka att vattnet uppnår god ekologisk status.

Berörda områdets värden

Mellsjö, Sandsjö, Sisjön (bilaga 1.1 och 1.8)

Värdebeskrivning

Sjöarna Mellsjö, Sandsjö och Sisjön ligger i natur- och friluftsområdet Sandsjöbacka som är beläget på gränsen mellan kommunerna Göteborg och Mölndal. Mellsjö och Sandsjö är belägna intill varandra i områdets södra del på gränsen mot Hallands län. Området hyser även höga naturvärden, med bland annat botaniska värden och värden för fågellivet. Inom naturreservatet Sandsjöbacka häckar ett 80-tal fågelarter, däribland enkelbeckasin, skäggdopping, orre, ormvråk, sparvhök och tornfalk.

Området är mycket populärt för rekreation och friluftsliv och är beläget nära flera stora tätorter. Det används bland annat för vandring och utflykter. Här finns gott om bär och svamp och Sisjön är en mycket populär badsjö som även används för fiske.

Hela området är utpekade ut som riksintresse för friluftsliv, den södra delen har även pekats ut som riksintresse för naturvård, båda enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Sandsjöbacka utgör naturreservat och har även pekats ut som Natura 2000-område enligt fågeldirektivet.

Länsstyrelsens bedömning och strandskyddets omfattning

Sjöarna med strandområden har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Länsstyrelsen bedömer att Sisjön med strandområden, till följd av dess tätortsnära läge och stora betydelse för närrekreation och annat rörligt friluftsliv, behöver ha ett utvidgat strandskydd till 300 meter för att strandskyddets syften ska säkerställas. Kring Mellsjö och Sandsjö bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat strandskydd till 200 meter krävs för att säkerställa strandskyddets syften.

För Sandsjö har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med kartbilaga 1.1, då de etablerade tomterna och området bakom dessa saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Länsstyrelsen anser att det i vissa lägen vid Sandsjö även krävs en justering av det generella strandskyddets utbredning så att det skyddar hela den yta som är allemansrättsligt tillgänglig. I de fall som här avses upphävs det gamla beslutet från den 30 april 1999 och strandskyddsområdet utvidgas fram till befintlig bebyggelse.

För Sandsjö och Mellsjö gäller vidare att i de områden där Länsstyrelsen i detta arbete konstaterat att ett utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften, anser Länsstyrelsen vidare att det finns skäl till att upphäva det tidigare beslutet från den 30 april 1999, om beslutet i det aktuella området avsåg ett upphävande av generellt strandskydd. Detta för att strandskyddet i det aktuella området ska gälla utan avbrott från strandlinjen och in till angiven utvidgning.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen att det vid Sandsjö finns anledning att justera strandskyddsgränsen och upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet för bebyggelsen vid sjöns östra strand i enlighet med kartbilaga 1.1, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

För Sisjön har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts. Det generella strandskyddet kring denna sjö påverkas inte av detta beslut.

Sjöar i anslutning till Mölndals tätort (bilaga 1.4, 1.9 och 1.12)

Värdebeskrivning

Väster om Mölndals tätort finns ett flertal mindre sjöar med stort värde som tätortsnära rekreationsområden. Sjöarna är Stensjön (inkl Stålloppet),

Rådasjön, Stora Delsjön, Södra Långevattnet, Råvekärrens Långevatten och Nordtjärnen.

Sjöarna med strandområden används flitigt av allmänheten för bad, fiske, bär- och svamplockning, ridning, strövning med mera. Kring sjöarna finns ett nät av stigar som nås från tätorten. Bohusleden leder förbi utmed sjöarnas stränder.

Området mellan Stensjön och Rådasjön omfattas av kulturresevat. Rådasjön omfattas även av naturreservat. Grevedämnet, beläget i anslutning till Stensjön, har höga ornitologiska värden.

Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering, samtidigt som de utgör viktiga områden för tätortsnära rekreation. Delar av strandområdena är redan exploaterade för bebyggelse. Allteftersom tätorten växer kommer dessa områden troligen att ytterligare öka i betydelse som rekreativområden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

För Stensjön (inkl. Ståloppet), Rådasjön, Stora Delsjön, Södra Långevattnet har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med kartbilagorna 1.9 och 1.12, då de etablerade anläggningar, vägar och området bakom dessa saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

För Stensjön (inkl. Ståloppet), Rådasjön, Stora Delsjön, Södra Långevattnet och Nordtjärnen gäller vidare att i de områden där Länsstyrelsen i detta arbete konstaterat att ett utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften, anser Länsstyrelsen vidare att det finns skäl till att upphäva det tidigare beslutet från den 30 april 1999, om beslutet i det aktuella området avsåg ett upphävande av generellt strandskydd. Detta för att strandskyddet i det aktuella området ska gälla utan avbrott från strandlinjen och in till angiven utvidgning.

Länsstyrelsen anser att det i vissa lägen vid Stensjön, Rådasjön, Stora Delsjön och Södra Långevattnet även krävs en justering av det generella strandskyddets utbredning så att det skyddar hela den yta som är allemansrättsligt tillgänglig. I de fall som här avses upphävs det gamla beslutet från den 30 april 1999 och strandskyddsområdet utvidgas fram till befintlig bebyggelse.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen att det vid Södra Långevattnet finns anledning att justera strandskyddsgränsen och upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet för bebyggelsen vid sjöns

östra strand i enlighet med kartbilaga 1.9, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

För Råvekärrens Långevatten har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts. Det generella strandskyddet kring denna sjö påverkas inte av detta beslut.

Stora och Lilla Hassungaredssjön, Dammen (bilaga 1.2)

Värdebeskrivning

Sjöarna Stora och Lilla Hassungaredssjön samt Dammen är belägna strax öster om tätorten Lindome, i anslutning till området Hassungared. Sjöarna har genom sitt tätortsnära läge höga värden som rekreationsområden.

Kring sjöarna finns motionsslingor och området används även för bad, fiske och kanoting med mera. I området ligger också Mölndals golfbana. Bohusleden leder fram till en udde vid Stora Hassungaredssjön, där det finns badplats, grillplats, vindskydd och WC.

Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering, samtidigt som de utgör viktiga områden för tätortsnära rekreation. Allteftersom tätorten växer kommer dessa områden troligen att ytterligare öka i betydelse som rekreationsområden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd på 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

För Stora och Lilla Hassungaredssjön samt Dammen gäller vidare att i de områden där Länsstyrelsen i detta arbete konstaterat att ett utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften, anser Länsstyrelsen vidare att det finns skäl till att upphäva det tidigare beslutet från den 30 april 1999, om beslutet i det aktuella området avsåg ett upphävande av generellt strandskydd. Detta för att strandskyddet i det aktuella området ska gälla utan avbrott från strandlinjen och in till angiven utvidgning.

Stora Djursjön (bilaga 1.2 och 1.3)

Värdebeskrivning

Stora Djursjön är belägen några kilometer sydost om tätorten Lindome på gränsen mellan Västra Götalands och Hallands län. Den omges av ett skogsrikt strövområde som är mycket naturskönt med en rik fauna och flora. Djursjöområdet är ett stort orört område med vildmarkskänsla och här kan man träffa på både rådjur och älg.

Sjön med strandområden är populärt som rekreationsområde och används för bad, segling, kanoting och annat friluftsliv. På sommarlovet anordnas resor till sjön med så kallade "badbussar" för sommarlovslediga barn. Vid kommunala arrangemang är det fritt fiske för allmänheten i sjön.

Länsstyrelsens bedömning

Sjön med strandområden hotas till följd av sin närhet till tätorten av exploatering, samtidigt som den utgör ett populärt rekreationsområde. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

För Stora Djursjön gäller vidare att i de områden där Länsstyrelsen i detta arbete konstaterat att ett utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften, anser Länsstyrelsen vidare att det finns skäl till att upphäva det tidigare beslutet från den 30 april 1999, om beslutet i det aktuella området avsåg ett upphävande av generellt strandskydd. Detta för att strandskyddet i det aktuella området ska gälla utan avbrott från strandlinjen och in till angiven utvidgning.

Hårssjön, tidigare benämnd Hålsjön (bilaga 1.5 och 1.10)

Värdebeskrivning

Hårssjön (Hålsjön) är en grund slättlandssjö belägen mellan tätorterna Mölndal, Källered och Mölnlycke på gränsen mellan kommunerna Mölndal och Härryda. Sjön och dess omgivning är ett av Mölndals finaste naturområden med intressant fauna och flora. Hårssjön (Hålsjön) är en viktig fågelsjö med ett stort antal häckande och rastande fågelarter såsom rördrom och enkelbeckasin.

Sjön har genom sitt tätortsnära läge ett högt värde som rekreationsområde. Här finns ett fågeltorn och fisket är fritt i sjön.

Hårssjön (Hålsjön) med strandområden utgörs av ett stort våtmarkskomplex med mycket höga värden. Området har också pekats ut som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsens bedömning

Sjön med strandområden hyser höga värden för växt- och djurlivet. Tillkommande exploatering, även utanför hundrameterzonen, skulle påverka växt- och djurlivet negativt. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Hårssjön (Hålsjön) har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med kartbilaga 1.5, då den etablerade tomten och området bakom denna saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

För Hårssjön (Hålsjön) gäller vidare att i de områden där Länsstyrelsen i detta arbete konstaterat att ett utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften, anser Länsstyrelsen vidare att det finns skäl till att upphäva det tidigare beslutet från den 30 april 1999, om beslutet i det aktuella området avsåg ett upphävande av generellt strandskydd. Detta för

att strandskyddet i det aktuella området ska gälla utan avbrott från strandlinjen och in till angiven utvidgning.

Länsstyrelsen anser att det i vissa lägen vid Hårssjön (Hålsjön) även krävs en justering av det generella strandskyddets utbredning så att det skyddar hela den yta som är allemansrättsligt tillgänglig. I de fall som här avses upphävs det gamla beslutet från den 30 april 1999 och strandskyddsområdet utvidgas fram till befintlig bebyggelse.

Finnsjön (bilaga 1.11)

Värdebeskrivning

Finnsjön är belägen strax söder om tätorten Mölnlycke, på gränsen mellan kommunerna Mölndal och Härryda. Sjön har genom sitt tätortsnära läge ett värde som tätortsnära rekreativsområde. Vid Lahall finns idag ett fritidshusområde, där strandskyddet är upphävt.

Sjön med strandområden har höga värden för det rörliga friluftslivet. Den nyttjas bland annat för bad, fiske och kanoting och kring sjön finns en vandringsled. Norr om Finnsjön håller ett elljusspår på att anläggas. Här finns en sportklubbstuga, och klubben anordnar ofta orienteringstävlingar i området. Söder och öster om Lahall finns även områden med värdefull skog.

Länsstyrelsens bedömning

Finnsjön med strandområden hotas till följd av sin närhet till tätorten av exploatering, samtidigt som den utgör ett populärt rekreativsområde. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Finnsjön har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts. Det generella strandskyddet kring denna sjö påverkas inte av detta beslut.

Nordsjön, Östersjön (bilaga 1.6 och 1.7)

Värdebeskrivning

Sjöarna Nordsjön och Östersjön är sammanbundna av ett smalt sund, och ligger på gränsen mellan kommunerna Mölndal och Härryda. De har genom sitt tätortsnära läge ett högt värde som rekreativsområde. Vid Benareby, Bolås, Ranered och Vrestaby är strandskyddet delvis upphävt idag till följd av exploatering.

Sjöarna med strandområden har höga värden för det rörliga friluftslivet. De används bland annat för bad, fiske och kanoting, och kring sjöarna finns stigar och leder för vandring.

Vid Sundet mellan sjöarna ligger ett vackert område med välbevarade gårdar odlingslandskapet. Området har värden för både natur- och kulturvård och utgör kommunalt bevarandeområde. Kring sjöarna finns också flera mindre områden med värdefull skog som har pekats ut som nyckelbiotoper och som även har värden för fågellivet. Vid Nordsjöns norra

strand finns ett område med naturskog som har pekats ut som skogligt biotopskyddsområde.

Länsstyrelsens bedömning

Nordsjön och Östersjön med strandområden hotas till följd av sin närhet till tätorter av exploatering, samtidigt som de har värden som tätortsnära rekreatiomsområden och värden för växt- och djurlivet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Nordsjön och Östersjön gäller att i de områden där Länsstyrelsen i detta arbete konstaterat att ett utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften, anser Länsstyrelsen vidare att det finns skäl till att upphäva det tidigare beslutet från den 30 april 1999, om beslutet i det aktuella området avsåg ett upphävande av generellt strandskydd. Detta för att strandskyddet i det aktuella området ska gälla utan avbrott från strandlinjen och in till angiven utvidgning.

Bemötande av inkomna yttranden

Länsstyrelsen bedömer att värdena vid de aktuella sjöarna är så höga att det motiverar ett utvidgat strandskydd till 200 meter.

De allra flesta sjöar som omfattas av strandskydd i länet har generellt strandskydd om 100 meter. Utvidgat strandskydd gäller bara i områden som är extra skyddsvärda med hänsyn till strandskyddets syften. Att minska strandskyddet till 100 meter vid samtliga sjöar i Mölndals kommun skulle riskera att leda till fragmentering av strandområdena, med följden att allmänhetens tillgång till strandområdena generellt skulle minska samt att förhållandena för växt- och djurliv skulle försämrats. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd vid uppräknade sjöar, med de motiveringar som angivits i beslutet, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften.

Strandskyddslagens inriktning om anpassning efter lokala förhållanden när det gäller bl.a. exploateringstryck avser framförallt kommunernas möjlighet att peka ut s.k. LIS-områden, där lättnader i strandskyddet ska gälla till förmån för landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen väger in frågor som framtida exploateringstryck i bedömningen av om utökat strandskydd behövs i ett område. Även i kommuner som i stort har ett lågt exploateringstryck kan det dock finnas intresse av att bygga strandnära fritidshus m.m. i specifika områden. Länsstyrelsen anser att de möjligheter som de i lagen inskrivna verktygen för landsbygdsutveckling medför är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskyddet ska minskas i samband med denna översyn enbart i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Länsstyrelsens bedömningar av dispensansökningar och undantag för areella näringar måste följa den praxis som utvecklas kring lagstiftningen. Vare sig lagstiftning eller praxis kan påverkas i samband med detta beslut.

Intresseprövning

De utvidgningar av strandskyddsområden som detta beslut avser, omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är enligt Länsstyrelsens bedömning nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark- och vatten. Anpassningar av strandskyddsgränsen har dock gjorts för befintliga bebyggelsegrupper, vägar med mera där de värden strandskyddet syftar till att skydda redan har förlorat i betydelse. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att förordnandena inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs-Posten och Mölndals-Posten.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även naturvårdsdirektör Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund, rättsenheten, deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagobert

Upplysningar

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

I de planområden där det tidigare har bestämts att utvidgat strandskydd ska råda intill en viss gräns gäller utvidgning av strandskydd enligt kartor till detta beslut. Däremot medför detta beslut inte att strandskydd läggs på inom planer från före 1 juli 1975 som hittills inte berörts av strandskydd.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd tidigare inte gällt. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.